Unele informații documentare cu privire la comunitatea armenească de la Orhei

Ion GUMENÂI

Este cunoscut că etnia armeană este una dintre primele care apare în istoria spațiului românesc în general și a celui pruto-nistrean în special.

Comunitatea armeană din Orhei reprezintă o parte componentă a acestei etnii și aducerea de noi informații cu referire la aceasta de fapt poate să facă anumite precizări la evoluția istorică a armenilor din Basarabia, îndeosebi, în general. Credem că datele documentare pot aduce și o claritate cu referire la căile de pătrundere a armenilor în această localitate urbană în procesul general de mișcare a respectivei entități intra și extra teritoriului pruto-nistrean.

Informațiile documentare în posesia cărora ne aflăm, ne permite în primul rând să fixăm cu certitudine evoluția demografică a reprezentanților Bisericii Armene Apostolice din Orhei și totodată să stabilim domeniile prioritare de ocupație a acestora, ca parte componentă a vieții acestei urbe.

Nu lipsite de interes sunt și datele cu referire la locașul de cult a acestora, precum este prima atestare a unei biserici armenești în această localitate, înlocuirea construcției din lemn cu una din piatră, arhitectul și finanțatorii lucrărilor, inclusiv scoaterea în evidență a unor momente mai captivante așa cum a fost de exemplu jaful bisericii în anul 1865.

Credem că prezintă interes și proprietățile dar și capitalul bănesc de care dispunea biserica armenească din Orhei în diferite perioade, dar și sursele de proveniență, precum și administrarea acestora.

Totodată pentru un tablou complex se pot aduce noi informații documentare cu privire la slujitorii de cult care au activat în cadrul instituției, precum și ctitorii și funcțiile acestora de pe lângă biserică în comparație cu cultul ortodox.